

Výsadby stromů v Plaňanech a okolí: tři roky, které mění krajinu

Stromy neodmyslitelně patří k Plaňanům a jejich okolí. V posledních třech letech se ale péče o zeleň posunula o velký krok vpřed. V několika na sebe navazujících etapách výsadeb vznikly nové aleje, remízky a pásy zeleně, které vracejí stromovou zeleň tam, odkud dříve mizela. Jedna z etap byla realizována z dotačního programu Agentury ochrany přírody a krajiny (AOPK), další pak ve spolupráci s projektem Sázíme stromy, který v Plaňanech koordinuje pan Tomáš Vodička. Městys Plaňany se dlouhodobě stará o pravidelnou závlhku a následnou péči, bez které by žádná výsadba neměla šanci na úspěch.

Stromy jako investice do budoucnosti obce

U každé výsadby se počítá s tím, že ne všechny stromky se uchyťí hned napoprvé. V Plaňanech však dosahujeme velmi dobrých výsledků – u starších etap bylo potřeba dosadit jen dva až tři kusy, což odpovídá běžné mortalitě mladých stromů. Rozhodující je systematická následná péče: závlhka v prvních letech po výsadbě, kontrola kotvení, opravy ochrany proti okusu i výchovný řez. Díky tomu mají stromy dobré přírůstky, vitalitu a tvoří stabilní kostru nové krajinné zeleně.

První etapa: výsadba z dotace AOPK

První etapa proběhla v rámci dotačního programu AOPK a zaměřila se především na intravilán Plaňan, zejména v okolí fotbalového hřiště. V projektu „Výsadba dřevin v městysi Plaňany“ bylo vysazeno celkem 32 stromů a 67 keřů. Nové dřeviny doplnily stávající zeleň, zlepšily mikroklima a zároveň vytvořily příjemnější prostředí pro sportovce i obyvatele, kteří prostor denně využívají. Součástí projektu byla i zajištěná tříletá následná péče, která pomohla výsadbě dobře odstartovat.

Alej mezi Blinkou a Hradenínem: jabloně a hrušně

Na první etapu navázala výsadba ovocné aleje mezi Blinkou a Hradenínem. Nejprve bylo vysazeno 45 jabloní, o půl roku později pak 40 hrušní na druhé straně silnice. Celkem tedy v této lokalitě přibylo 85 ovocných stromů. Zemědělci postupně ustoupili se svou činností několik metrů od asfaltu, takže podél silnice vznikly tři až čtyři metry široké zelené pásy, které chrání stromy, zvyšují bezpečnost a poskytují prostor pro jejich přirozený růst. Alej dnes působí jako výrazný krajinný prvek a zároveň jako příjemná trasa pro pěší i cyklisty.

Jak se stromům daří: monitoring a dosadby

Po roce od výsadby proběhla kontrola stavu ovocné aleje. Ukázalo se, že jabloně mají přírůstky zhruba 20–40 cm a jsou ve velmi dobré kondici. Pouze jednotlivé kusy bylo nutné nahradit novými stromy – celkem šlo o tři dosazené stromky. Na výsledku je vidět, že pravidelná zálivka a péče městyse funguje a že i náročné podmínky v otevřené zemědělské krajině se dají zvládnout, když se o výsadbu průběžně staráme.

Dobrovolnická výsadba u fotbalového hřiště

Významnou roli v posledních letech hrají dobrovolnické akce ve spolupráci s projektem Sážíme stromy. Jedna z nich proběhla za fotbalovým hřištěm v Plaňanech, kde se sešla parta dobrovolníků z firmy Deutsche Börse. Společně vysadili 33 stromů – 13 lip podél pole, 7 dubů za branku na východě a podél potoka 13 olší. Práce byla fyzicky náročná, ale probíhala v přátelské atmosféře, a po jejím skončení nechybělo ani tradiční opékání buřtů. Nové stromy zde postupně vytvářejí přírodní rámec sportoviště a navazují na další výsadby v okolí.

Alej na Cerhýnky: 60 stromů a 50 keřů

Další výraznou kapitolou je výsadba mezi Plaňanami a Cerhýnkami, kterou podpořila firma Lagardere. Dobrovolníci zde vysadili 60 stromů a 50 keřů v biopásmu mezi dvěma poli. Vznikl tak zelený koridor, který chrání krajinu před větrnou erozí, poskytuje úkryt pro hmyz, ptáky i drobnou zvěř a zároveň bude tvořit příjemnou cestu pro místní obyvatele, která se propojí terénní úpravou v úvoze za školou. Nová alej doplňuje starší polní cesty a nabízí možnost příjemných okružních procházek do okolí.

Revitalizace Blinky a výsadba v Hradeníně

Poslední z velkých etap je spojena s revitalizací potoka Blinky v Hradeníně. V uplynulé zimě byl téměř kilometr jeho toku revitalizován, vznikly tůně a průtočný poldr. Na tuto vodohospodářskou akci navázala výsadba 32 stromů – tří vrb bílých, pěti vrb křehkých, šesti střemch, sedmi lip, šesti dubů, čtyř olší a jednoho javoru. Výsadba doplňuje stávající staré vrby, ohraničuje louky, posiluje břehovou zeleň a vytváří nové místo pro odpočinek. Dobrovolníci z firmy Carrier zde odvedli velký kus práce při sázení, zatlukání kůlů i zalévání stromů.

Péče městyse: zálivka, údržba a dlouhodobá odpovědnost

Společným jmenovatelem všech etap je závazek městyse Plaňany zajistit dlouhodobou péči o vysazené dřeviny. Zálivka v prvních letech po výsadbě, sečení, kontrola kůlů a pletiv, výchovné řezy i případné dosadby jsou nedílnou součástí celého projektu. Právě díky této péči mají stromy vysokou míru ujmavosti a výsadby nezůstávají jen jednorázovou akcí, ale stávají se trvalou součástí krajiny.

Celkové výsledky tříletého úsilí

Za poslední tři roky se v Plaňanech a jejich okolí podařilo vysadit celkem 245 stromů a 117 keřů. Stromy dnes tvoří souvislou síť zeleně od Plaňan směrem na Hradenín, k Cerhýnkám i podél potoka Blinky. Doplňují se tak intravilánové výsadby, krajinné aleje i břehová zeleň. Keře doplňují stromové patro, poskytují úkryt drobné zvěři a zahušťují nové biokoridory v otevřené zemědělské krajině.

Stromy, které mění tvář krajiny

Výsadby stromů v Plaňanech nejsou jen o počtech kusů, ale hlavně o změně přístupu ke krajině. Díky spolupráci městyse, projektu Sázíme stromy a firemních dobrovolníků se daří krajinu nejen udržovat, ale aktivně zlepšovat. Nové aleje, remízky a břehové porosty budou sloužit desítky let – lidem, zvířatům i samotné přírodě. Plaňany se tak stávají příkladem obce, která bere odpovědnost za své okolí vážně a předává ho dalším generacím v lepším stavu, než v jakém ho převzala.